

**Ανοιχτή επιστολή του προέδρου των Εκτάκτων Αρχαιολόγων
προς την υπουργό Πολιτισμού, «για την επιτακτικότητα
μετατροπής του Νέου Μουσείου Ακρόπολης σε Δημόσιο Μουσείο»**

Αξιότιμη κα υπουργέ,

όπως όλοι γνωρίζουμε, ότι το Νέο Μουσείο Ακρόπολης (NMA) είναι από την πρώτη στιγμή που λειτούργησε **Μουσείο - Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ)** και όχι **Δημόσιο Μουσείο**. Ανάμεσα στις δύο μορφές, υφίσταται μεγάλη και ουσιαστική διαφορά.

Συνεκτιμώντας την κατεύθυνση που έχει χαράξει και στην οποία βαδίζει το NMA, σε συνδυασμό με πρόσφατες σοβαρές εξελίξεις, εκτιμώ πως κάθε άνθρωπος που θέλει να αναφέρεται στον Πολιτισμό οδηγείται αναπόδραστα στο συμπέρασμα της **επιτακτικότητας της μετατροπής του NMA σε Δημόσιο Μουσείο**. Συνοψίζω τους λόγους για τους οποίους η αλλαγή αυτή πρέπει να πραγματοποιηθεί πάραυτα:

- Έπειτα από την πρόσφατη ψήφιση του αρχαιοκτόνου νόμου 4761/2020 που επιτρέπει τον μακροχρόνιο (έως 50 έτη!) εκπατρισμό αρχαιοτήτων, η ίδια η **κυριότητα (!) των σταθερών και κινητών ευρημάτων συλλογών Μουσείων - ΝΠΔΔ τίθεται σε κίνδυνο**. *«Η μεταβίβαση της κυριότητας αντικειμένων συλλογών μουσείων που ανήκουν σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (...) είναι δυνατή (...) κατά προτίμηση προς άλλα τέτοια νομικά πρόσωπα, προκειμένου να κατατεθούν σε συλλογή μουσείου»*. Ως εκ τούτου, μόνο τα Δημόσια Μουσεία μπορούν να εγγυηθούν την αδιαπραγμάτευτη κυριότητα των αρχαιοτήτων.

Το ΥΠΠΟΑ δεν πρέπει να επιτρέψει σκιές, ότι κάποια από τις Καρυάτιδες, ο Μοσχοφόρος, ή ο Παις του Κριτίου μπορούν να βρεθούν για μισό αιώνα σε κάποιο ίδρυμα - Νομικό Πρόσωπο στην Ιαπωνία ή στη Νέα Υόρκη. Το ΥΠΠΟΑ δεν πρέπει να δώσει κακή συνέχεια στην αμφισβήτηση της κυριότητας ελληνικών αρχαιοτήτων, όπως εγκληματικά έπραξε με τη γαλλο-ελληνική συμφωνία του 2019, «δανεισμού» (!) μετόπης του Παρθενώνα από το Μουσείο του Λούβρου.

- Παρακολουθώντας την πορεία και τον τρόπο λειτουργίας του NMA στην υπερδεκαετή ιστορία του, καθίσταται καθαρό ότι **το εγχείρημα του Μουσείου - ΝΠΔΔ απέτυχε** (όχι μόνο ή κυρίως επειδή δεν μπόρεσε να εκπληρώσει έναν από τους βασικούς διακηρυγμένους στόχους του, να συμβάλει δηλαδή στην επιστροφή των λεηλατημένων Γλυπτών του Παρθενώνα, αλλά) **διότι η ίδια η μορφή, και ο προσανατολισμός του NMA, νοθεύει την αποστολή των Μουσείων**.

Για πρώτη φορά ένας χώρος Παιδείας και Πολιτισμού στην Ελλάδα αποκτά τόσο έντονα στοιχεία τουριστικού πολυχώρου, εν προκειμένω με έμφαση στην εστίαση. Δίπλα στα 14.000 τ.μ. εκθεμάτων, προστίθενται περίπου 1.000 τ.μ. για καφέ και εστιατόριο (το τελευταίο μάλιστα μπορεί κανείς να επισκεφτεί παρακάμπτοντας τα εκθέματα, και χωρίς να πληρώσει εισιτήριο).

Αν η διοίκηση του NMA (η οποία είναι διορισμένη, όπως συμβαίνει σε όλα τα ΝΠΔΔ), δεν εντοπίζει στη σχέση «εκθεμάτων - εστίασης» μια άκομψη αναλογία, αν δεν θεωρεί προσβλητική την ιδέα να κοσμούνται τα σουπλά

και το μενού του εστιατορίου με την αρχιτεκτονική κάτοψη του κλασικού Παρθενώνα, και αν η αγωνία της είναι να σερβίρει -από ένα Μουσείο που θα όφειλε να είναι σημείο αναφοράς για τις εμβληματικές αρχαιότητές του-

«μανιτάρια πλευρώτους μπουρδέτο με ταλαγάνι, λιαστή ντομάτα και μπέικον βινεγκρέτ» ή «παραδοσιακό τραχανά με χειροποίητο λουκάνικο κόκκορα που θυμίζει την παστιτσάδα, με μια πινελιά από ανεβατό τυρί Γρεβενών», επιτρέψτε μου από την πλευρά μου να θεωρώ ότι το Μουσείο έχει χάσει τον προσανατολισμό του.

- Στο πρόσωπο του ΝΜΑ, ενός Μουσείου - ΝΠΔΔ, είδαμε **το δημόσιο πολιτιστικό αγαθό να γίνεται πιο δυσπρόσιτο**. Αν τα δημόσια Μουσεία είναι ελεύθερα στο κοινό σε 14 διαφορετικές ημέρες ανά έτος, το Νέο Μουσείο Ακρόπολης επιτρέπει ελεύθερη είσοδο μετά βίας στις μισές εξ αυτών. Ταυτόχρονα, στο ΝΜΑ είναι περιορισμένος ο κύκλος των δικαιούχων ελεύθερας εισόδου σε όλη τη διάρκεια του έτους. Ενδεικτικά: Αν ένα δημόσιο μουσείο επιτρέπει την ελεύθερη είσοδο «στα άτομα με αναπηρία, ανεξαρτήτως του βαθμού αναπηρίας», το ΝΜΑ αναγνωρίζει το δικαίωμα αυτό «στα άτομα με αναπηρία 67% και άνω» με αυστηρή μάλιστα προϋπόθεση την «επίδειξη βεβαίωσης αναπηρίας του Υπουργείου Υγείας ή ιατρικής γνωμάτευσης δημόσιου φορέα όπου θα αναγράφεται με σαφήνεια η αναπηρία και το ποσοστό αυτής». Σε συνέχεια μιας λανθάνοντως ρατσιστικής προσέγγισης ειδικά για έναν χώρο που θεραπεύει τον Πολιτισμό, το ΝΜΑ δεν αναγνωρίζει δικαίωμα ελεύθερης εισόδου στους πρόσφυγες, ούτε με την επίδειξη Δελτίου αιτούντος διεθνούς προστασίας, ούτε με Διαβατήριο αναγνωρισμένου πρόσφυγα, ούτε με Διαβατήριο αναγνωρισμένου δικαιούχου επικουρικής προστασίας, ούτε με Άδεια διαμονής, σε αντίθεση με όλα τα Δημόσια Μουσεία.

Η λίστα των αποκλεισμένων δεν είναι μικρή.

- Σε όλες τις βαθμίδες του, το ΝΜΑ **πρωτοπορεί με αρνητικό τρόπο στον τρόπο με τον οποίο στελεχώνεται**.

Σε ό,τι αφορά το έκτακτο προσωπικό, ας σημειωθεί ότι για πρώτη φορά στο ΝΜΑ συναντάται η έννοια του «αρχαιολόγου - φροντιστή», μειζογενούς ειδικότητας (εννοείται συμβασιούχου) με στοιχεία αρχαιολόγου, ξεναγού και φύλακα συνάμα, ταυτόχρονο πλήγμα για καθεμία από τις τρεις ειδικότητες.

Εκτός από τα απαραίτητα επιστημονικά προσόντα, περιττό είναι να θυμηθούμε ότι, ξεκάθαρα στα πρώτα χρόνια λειτουργίας του Μουσείου (με εγκαίνια επί υπουργίας Α. Σαμαρά), η μεσσηνιακή καταγωγή φαίνεται ότι προσέθετε μόρια πρόσληψης στους υποψήφιους ΙΔΟΧ εργαζόμενους.

Σήμερα, στην κορυφή της διοίκησής του, ένα από τα συνολικά εννέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΝΜΑ, ο Δήμαρχος Αθηναίων, Κώστας Μπακογιάννης. Όμως οι (πανθομολογούμενα αποτυχημένοι) πειραματισμοί τύπου

«Μεγάλου Περιπάτου» και οι κατ' ευφημισμών σχεδιασμοί (σε επίπεδο υποδεέστερο πρωτόλειας εργασίας πρωτοετούς φοιτητή σε τμήμα πολεοδομίας) ανάδειξης και ανάπλασης περιοχών όπως του «Λόφου Στρέφη», αποτελούν το πλέον πειστικό επιχείρημα για την ανάγκη το ΝΜΑ να

στελεχώσει τη διοίκησή του όπως τα Δημόσια Μουσεία.

Αξιότιμη κα υπουργέ,

ο Πολιτισμός δεν είναι χώρος ούτε για οικονομικές, ούτε για πολιτικές μπίζνες, και σίγουρα δεν είναι χώρος για εκπλήρωση ατομικών φιλοδοξιών-ματαιοδοξιών.

Εκτιμώντας ότι κάθε άνθρωπος που αγαπά τον Πολιτισμό και κατανοεί το βαθύτερο περιεχόμενό του, συνειδητοποιεί τη μεγάλη βλάβη που επιφυλάσσουν για τον τόπο, τον λαό, και την ιστορία του, τα μουσεία - ΝΠΔΔ, εκφράζω τη βεβαιότητά μου ότι θα επιδείξετε την επιβαλλόμενη ευαισθησία, αφενός για την -χωρίς άλλη καθυστέρηση- μετατροπή του ΝΜΑ σε Δημόσιο Μουσείο, αφετέρου για την εγκατάλειψη κάθε σκέψης του ΥΠΠΟΑ και της κυβέρνησης για μετατροπή των μεγαλύτερων Δημόσιων Μουσείων της χώρας σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου. Αν έχει διαπραχθεί ένα σοβαρό σφάλμα στο παρελθόν, δεν χρειάζεται ούτε να το διαιωνίζουμε, ούτε να το πολλαπλασιάζουμε.

Δημήτρης Κουφοβασίλης
Πρόεδρος Συλλόγου Εκτάκτων Αρχαιολόγων (Σ.ΕΚ.Α.)